

מבט אס'האר הצולמי (2-15 באפריל 2015)

עיקרי אירועי השבוע

- בתחילת אפריל 2015 תקף כוח של דאעש, שגודלו נאמד בכאלף פעילים, את **מחנה הפליטים אלירמוך**, שבפאתיה הדרומיים של דמשק (במחנה נותרו כ-18,000 תושבים). ההתקפה נועדה להערכתנו לזכות בהישג, שיסיט את תשומת הלב מהכישלונות, שנחל דאעש, בזירות לחימה אחרות. על פי דיווחי כלי התקשורת הצליח דאעש בתחילת ההתקפה להשתלט על מרבית שטחו של המחנה אך בהמשך נדחקו פעיליו ע"י ארגוני מורדים אחרים וקבוצות פלסטיניות חמושות לפאתיו הדרומיים. הקרבות עדין נמשכים והמערכה לא הוכרעה.
- **בעיר תכרית**, שבעיראק, נחל דאעש את המפלה הקשה ביותר מאז רצף ניצחונותיו ביוני 2014. צבא עיראק ומליציות שיעיות הנתמכות ע"י איראן השלימו את השתלטותם על העיר לאחר כחודש של לחימה והם נערכים לקראת ההמשך. דאעש מצידו תקף את **מתחם בתי הזיקוק בעיר ביג'י**, שמצפון לתכרית, ותגבר את כוחותיו בעיראק במטרה לבלום את התקדמות הכוחות העיראקים.
- הקואליציה של המורדים בראשות ג'בהת אלנצרה ("צבא אלפתח"), שהשתלטה על העיר אדלב שבצפון מערב סוריה, נערכת לביסוס מנגנוני שליטה על העיר. אבו מחמד אלג'ולאני, מנהיג הארגון, קרא לגלות יחס הוגן כלפי האזרחים אולם תושבי המקום התלוננו, כי הם נתונים להתנכלויות מצד הארגונים הכובשים.

המערכה הבינלאומית נגד דאעש

תקיפות ארה"ב והקואליציה

- השבוע נמשכו תקיפות ארה"ב וכוחות הקואליציה נגד מטרות דאעש. במסגרת זאת בוצעו עשרות תקיפות אוויריות בסוריה ובעיראק. להלן מוקדי התקיפות העיקריים (אתר CENTCOM):
- **בסוריה** התמקדו התקיפות בחסכה, אלרקה, קובאנה (עין אלערב) וחלב. בתקיפות נפגעו יחידות טקטיות, עמדות לחימה, מערכת מנהרות, מבנים וכלי רכב.
- **בעיראק** התמקדו התקיפות בביג'י, אלמוצול, רמאדי, אלרטבה אלפלוג'ה, תל עפר וכרכוכ. במהלך התקיפות נפגעו יחידות טקטיות, עמדות לחימה, עמדת צלפים ואמצעי לחימה רבים.

■ **קנדה** ביצעה ב-8 באפריל 2015 את **התקיפה האווירית הראשונה בסוריה**. מטוסי חיל האוויר הקנדי תקפו יעדי טרור סמוך לעיר אלרקה במשותף עם מטוסי ארה"ב. עד כה הוגבלו תקיפות חיל האוויר הקנדי לשטח עיראק בלבד. בסוף מרץ 2015 הועבר בקנדה חוק המאפשר לחיל האוויר לתקוף מטרות גם בסוריה (סוכנות הידיעות הצרפתית, 8 באפריל 2015).

פעילות בינלאומית נגד דאעש

■ **בנאום שנשא ג'ו בידן**, סגן נשיא ארה"ב, טרם ביקור נשיא עיראק בארה"ב, הוא אמר, כי **התקדמות דאעש בעיראק נבלמה**. לדבריו המלחמה נגד דאעש הצליחה לאחד את עיראק נגד האיום המשותף. לגבי סוריה אמר בידן, כי פעילות ארה"ב ובנות בריתה מוכיחות, שניתן גם שם להביס את דאעש למרות, שהמצב בסוריה קשה יותר. זאת בשל העדר שיתוף פעולה ותיאום עם הממשל הסורי ובשל העובדה, שפעילי "האופוזיציה הסורית המתונה" אינם מאומנים מספיק (www.wsj.com, 9 באפריל 2015)

■ ב-8 באפריל 2015 התקיימו פגישות ראשונות של קבוצת עבודה מהקואליציה המכונה **Coalition Small Group** בראשות **גנרל ג'והן אלן**. הקבוצה הוקמה בפברואר 2015 במטרה לעקוב אחר התקדמות פעילות הקואליציה נגד דאעש (אתר מחלקת המדינה של ארה"ב, 8 באפריל 2015). להלן כמה נושאים, שנידונו בפגישה:

- המאמצים הצבאיים להבסת דאעש.
- מניעת הגעת פעילים זרים כדי להלחם בשורות דאעש.
- מאבק במימון הטרור.
- מניעת הפצת האידיאולוגיה של דאעש.
- התפשטות פעולות דאעש מעבר לסוריה ולעיראק.

■ **שבדיה** הודיעה, כי כמענה לבקשת ממשלת עיראק, בכוונתה לשגר כוחות צבא לתמיכה בפעילות נגד דאעש. לדברי ממשלת שבדיה בשלב הראשון ישלחו 35 חיילים ומספרם יעלה מאוחר יותר. כוחות אלו, אשר יהוו חלק מהכוחות הבינלאומיים בצפון עיראק, יסייעו לאמן את צבא עיראק ואת הכוחות הכורדיים (רויטרס, 9 באפריל 2015).

עיקרי ההתפתחויות בסוריה

מפת סוריה (Google Earth)

אזור דמשק: הקרבות במחנה הפליטים אלירמוכ

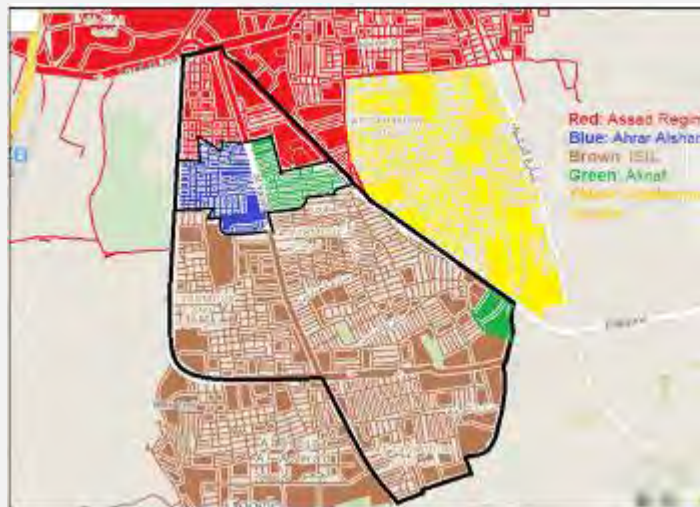
מחנה הפליטים ירמוכ, שבפאתיה הדרומיים של דמשק (google earth)

■ מחנה הפליטים אלירמוכ, שבפאתיה הדרומיים של דמשק (כ-10 ק"מ מדרום לעיר), הינו מחנה הפליטים הפלסטיני הגדול ביותר בסוריה. במחנה אלירמוכ התגוררו בעבר 160,000 פלסטינים וסורים. כיום נותרו במקום רק כ-18,000 פלסטינים הנשלטים על ידי מספר קבוצות חמושות (קבוצות פלסטיניות, צבא סוריה, ג'בהת אלנצרה וארגוני מורדים אחרים).

■ **ב-1 באפריל 2015** בשעות הבוקר תקפו **כאלף פעילים המזוהים עם דאעש** את מחנה אלירמוך והתעמתו עם פעילי ארגון פלסטיני בשם "ארגון קצווי ירושלים" (אלדרר אלשאמיה, 1 באפריל 2015). בשלב הראשון הצליחו פעילי דאעש להשתלט על חלקים נרחבים ממחנה הפליטים (כ-80%-90%).

למעלה: צילומים, שפרסם דאעש על הלחימה במחנה הפליטים ירמוכ (5 באפריל 2015). למטה: שני פעילי דאעש במחנה אלירמוכ (חשבון הפייסבוק أسرار مخيم اليرموك, 8 באפריל 2015).

מפת השליטה במחנה הפליטים ירמוכ נכון ל-7 באפריל 2015 (<http://www.alzaytouna.net>).

■ **לאחר כמה ימי לחימה הצליחו הקבוצות החמושות הפועלות במחנה לדחוק את פעילי דאעש ממרכז המחנה וממערבו.** ב-8 באפריל 2015 מסר **אנואר עבד אלהאדי**, יו"ר המחלקה המדינית של אש"ף בסוריה, כי פעילי דאעש וג'בהת אלנצרה שולטים על כ-60% מהמחנה וכי משמעות הדבר היא שהשליטה שלהם הצטמצמה לשכונות הדרומיות והמזרחיות (שבהן מתגוררים התושבים הפלסטינים, שנותרו במקום). נראה, כי בהמשך נסוגו כוחות דאעש לפאתיו הדרומיים של המחנה בהותירם את העמדות שכבשו לארגון ג'בהת אלנצרה ולקבוצות פלסטיניות חמושות (אלמיאדין, 10 באפריל 2015).

■ **ב-12 באפריל 2015** הודיע ארגון המורדים **צבא סוריה החופשי** על פתיחת מערכה, שמטרתה לדחוק את דאעש **ממחנה הפליטים ומסביבותיו** בשם "ניצחון תושבי המחנה". במסגרת זאת דווח על קרבות קשים בין ארגוני אופוזיציה סוריים לבין דאעש באזור העיר **אלחג'ר אלסוד**, שמדרום לדמשק (מעיר זאת ביצע דאעש את המתקפה על מחנה הפליטים אלירמוך).

■ **הרשות הפלסטינית וחמאס** מודעים למורכבות האירועים ולמגבלות כוחם ולפיכך הם הפצירו בפלסטינים שלא להיות מעורבים בעימותים הצבאיים המתנהלים בין הצדדים. בהודעה שפרסם אש"ף נאמר, כי הארגון מתנגד למאבק החמוש במחנה הפליטים והבהיר, כי יפעל לעצור את הפעולות החמושות בשיתוף פעולה עם מירב הגורמים הנוגעים בדבר ובמיוחד עם אונר"א (ופא, 9 באפריל 2015). ברחבי יהודה, שומרון ורצועת עזה נערכו הפגנות ועצרות הזדהות עם הפלסטינים במחנה הפליטים ירמוכ (פרוט תגובות הפלסטינים ראו חדשות הטרור והסכסוך הישראלי-פלסטיני ו-14 באפריל 2015).

■ **ההתקפה של דאעש על מחנה הפליטים אלירמוך** נועדה להערכתנו **לזכות בהישג דרמטי**, אשר יסיט את תשומת הלב מהכשלונות, שנחל הארגון בזירות לחימה אחרות (קובאנה בסוריה ותכרית בעיראק). שליטה על המחנה **תאפשר לדאעש להאחז בפרבר של דמשק, קרוב לליבת השלטון של המשטר הסורי**. השליטה מזכה גם את דאעש **בתשומת לב פוליטית ותקשורתית רבה** בשל הרגישות הבינערבית והבינלאומית לנושא הפלסטיני. בשלב זה דומה, כי פעילי דאעש נדחקו מאזורים במחנה, שאותם כבשו בתחילת המתקפה אך הם נאחזים עדין בדרומו של המחנה ובעיר אלחג'ר אלסוד, שמדרום לדמשק ושולטים על אוכלוסייה פלסטינית נצורה. **מכל מקום, הקרבות במחנה הפליטים אלירמוך נמשכים והמערכה עדין לא הוכרעה.**

מחוז אדלב

■ **אבו מחמד אלג'ולאני**, מנהיג ארגון ג'בהת אלנצרה, פרסם נאום בן 15 דקות, המופנה לפעילי הארגון הנמצאים באדלב.¹ בדבריו בירך אלג'ולאני את לוחמי הג'האד על האחדות, שגילו ועל ניהול המערכה על העיר. הוא הביע הערכה לכל אנשי הצבא, אנשי המנהלה, הרופאים, אנשי החימוש ואנשי ההסברה, אשר השתתפו בלחימה. אלג'ולאני הבטיח לתושבים שהם יזכו ליחס טוב מצד הלוחמים ויהנו מצדק המבוסס על ההלכה האסלאמית (השריעה) בהדגישו, כי **המשימה לשמור על האזרחים קשה יותר מהשגת הניצחון** (חשבון הטוויטר של מוסד ההסברה של ג'בהת אלנצרה, 1 באפריל 2015).

■ אלג'ולאני טען, כי **ג'בהת אלנצרה איננה מעוניינת לשלוט על אדלב וכל עניינה הוא שהעיר תהיה "בידיים בטוחות"**. לדבריו אנשיו יחילו את עקרון "השורא" (קרי, התייעצות עם הארגונים האחרים), שהוא עקרון השלטון הטוב ביותר. הוא גם הדגיש, כי יש לשמור על המבנים הציבוריים ולהעניק שירותים לאזרחים וקרא לארגונים לשמור על אחדות כוחם. גם מפקדים צבאיים מארגונים אסלאמים נוספים חברי הקואליציה, שכבשה את אדלב, השמיעו דברים דומים.

¹ ג'בהת אלנצרה מהווה את הגורם הדומיננטי בקואליציית האירגונים האסלאמים, שהשתלטה על העיר אדלב ("צבא אלפתח").

פנייה לפעילי ג'בהת אלנצרה באדלב, שפרסם אבו מחמד אלג'ולאני

■ מכל מקום, נראה, כי בשטח העניינים אינם מתנהלים בהתאם לנאומו של אלג'ולאני. אחד מתושבי אדלב מסר לכתב העיתון הלבנוני אלאח'באר, כי "צבא אלפתח" הקים את מפקדותיו בבנייני הממשל שבמקום. לדבריו נתונים אזרחי העיר להתנכלויות מצד האירגונים הכובשים (פריצות לבתים, מעצרים, הגבלות תנועה, חיסולים). אותו אזרח ציין, כי הארגונים אינם מתואמים ביניהם וכי כל אחד מהם, כולל ג'בהת אלנצרה, מניף דגלו מעל המבנים, עליהם השתלט (אלאח'באר, 14 במרץ 2015).

■ מקור בצבא הסורי מסר, כי הצבא מקיים פעילות צבאית באזור העיירה מסטומה, שמדרום לאדלב. נמסר, כי מתקיימות עתה הכנות למתקפת נגד, אשר תשיב את שליטת צבא סוריה על העיר אדלב (אלאח'באר, 14 במרץ 2015).

■ אבו מחמד אלג'ולאני, מנהיג ג'בהת אלנצרה, העביר איפא מסר, לפיו ארגונו מתכוון לנהל את ענייני העיר במשותף עם הקואליציה, שכבשה את העיר. מידת רצינותה של הצהרה זאת יהיה במבחן המעשה. נסיון העבר מוכיח, כי לאחר תקופת התארגנות ראשונה עלול ארגון ג'בהת אלנצרה, שלוחת אלקאעדה בסוריה, ליטול לידו את מושכות השלטון, לדחוק מהשליטה על העיר את שאר ארגוני הקואליציה ולכפות על תושביה את הקוד הנוקשה של ההלכה האסלאמית (כדרך שעשה דאעש באלרקה).

מחוז דרעא

■ לאחר שלושה שבועות של קרבות דווח, כי פעילי ג'בהת אלנצרה, יחד עם ארגונים אסלאמיים ג'האדיסטים נוספים, השתלטו על מעבר הגבול אלנציב הממוקם בגבול סוריה ירדן (חשבון הטוויטר של מוסד ההסברה של ג'בהת אלנצרה בדרום סוריה, 1 באפריל 2015). בעקבות ההשתלטות על המעבר החלו כוחות המשטר הסורי לסגת מכמה אזורים במחוז דרעא (אח'באר אלא'ן, 6 באפריל

2015). בעקבות ההשתלטות על המעבר הפך ג'בהת אלנצרה לשותף בכיר של כוחות האופוזיציה בניהול מעבר אלנציב.

מעבר הגבול אלנציב הינו בעל חשיבות כלכלית רבה, שכן דרכו מועברים סחורות ומזון לסוריה, הן לאזורים, שבהם שולט המשטר הסורי והן לאזורים, שבשליטת כוחות המורדים (אלערבי אלג'דיד, 6 באפריל 2015). בנוסף לכך, להערכתנו, השליטה על המעבר עלולה להקל על ג'בהת אלנצרה לקלוט פעילים המגיעים מירדן ולעמוד בקשר עם תומכי הארגון בירדן.

פעיל ג'בהת אלנצרה מניף את דגל הארגון במעבר אלנציב, שבין סוריה לירדן (אלערביה, 11 באפריל 2015).

מחוז חמץ

■ זרוע ההסברה של דאעש במחוז חמץ פרסמה סרטון המתעד הוצאה להורג של חייל סורי ביריה בראשו. לפני ההוצאה להורג נשא רעול פנים, מטעם דאעש, דברים בהם איים על בשאר אלסאד וצבאו. המוציא להורג לא צולם בעת ההוצאה להורג, אך הדובר רעול הפנים ציין, כי מדובר באשתו של "אחד המוסלמים ההרוגים", ככל הנראה הכוונה היא לאשתו של פעיל דאעש, שנהרג ע"י צבא סוריה (אתר שיתוף הקבצים onedrive.live.com, 4 באפריל 2015).

החייל הסורי לפני הוצאתו להורג (אתר שיתוף הקבצים onedrive.live.com , 4 באפריל 2015).

עיקרי ההתפתחויות בעיראק

מפת עיראק (Google Earth). העיר תכרית מסומנת בעיגול אדום.

המערכה על העיר תכרית

■ כוחות צבא עיראקיים ומיליציות שיעיות, הנתמכות על ידי איראן, השלימו את השתלטותם על העיר תכרית לאחר כחודש של לחימה. כוחותיהם נכנסו למרכז העיר והשתלטו על מתחם הממשל ובית החולים. כמו כן שחררו הכוחות העיראקים את האזור הדרומי והמערבי של העיר.

■ **9 באפריל 2015** העלה בעל חשבון טוויטר, התומך בצבא עיראק, תמונות תחת הכותרת "שיבת המשפחות העקורות לתכרית, שבמחוז צלאח אלדין". בתמונות ניתן לראות משפחות על מיטלטליהן שבות לעיר. תמונות נוספות המתארות חזרה לשגרה בעיר תכרית והאזורים, ששוחררו על-ידי צבא עיראק (חשבון טוויטר omar_ayad5@omar_ayad, 8-9 באפריל 2015). עם זאת, כשבועיים לאחר הכרזת הממשלה העיראקית, כי שחררה את תכרית באופן מלא, בכיר בוועדת הביטחון של מחוז צלאח אלדין ציין, כי **עדיין קיימים כיסי התנגדות של דאעש בעיר ובסביבותיה** (האתר העיראקי כתאבאת, 11 באפריל 2015).

שיבת משפחות לעיר תכרית (חשבון טוויטר omar_ayad5@omar_ayad, 8-9 באפריל 2015).

■ בעקבות כיבושה של תכרית **תגבר דאעש את כוחותיו בעיראק**, להערכתנו כדי למנוע המשך התקדמות הכוחות העיראקים מתכרית צפונה, לכיוון מוצול. נמסר, כי **כחמש מאות פעילי דאעש** ובראשם **אבו ג'ראח אלשאמי**, המשמש כאחד מעוזריו של אבו בכר אלבע'דאדי, הגיעו לעיר חויג'ה, שבצפון עיראק, מדיר אלזור. ברשות הפעילים אמצעי לחימה וציוד צבאי רב (אלערבי אלג'דיד, 4 באפריל 2015). כמו כן דווח על העברת שני מפקדים בכירים של דאעש מסוריה לעיראק (All4Syria, 7 באפריל 2015).

השתלטות הכוחות העיראקים על העיר תכרית **מהווה מפלה צבאית ומוראלית לדאעש. מההיבט הצבאי השליטה על העיר תאפשר לצבא עיראק ולמיליציות השיעיות להשתמש בה כנקודת זינוק לקראת המשך המערכה לכיבוש העיר מוצול. מההיבט הפוליטי הפנים-עיראקי**, לאופן שיקומה של העיר בעלת האוכלוסייה הסונית, נודעת חשיבות רבה. שכן התנכלויות המיליציות השיעיות הנתמכות ע"י איראן כלפי האוכלוסייה הסונית השבה לתכרית (עליהן דווח בתקשורת), עלולות להקשות על מאמצי המשטר העיראקי לשמוט את בסיס התמיכה של דאעש בקרב הסונים, ולחזק את דימויו כמשטר עדתי בעל אופי שיעי הנתמך ע"י איראן.

מחוז אלאנבאר

■ ארגון דאעש החל במתקפה חדשה נגד העיר רמאדי בירת מחוז אלאנבאר, יתכן כתגובה למפלה, שנחל בתכרית. דווח, כי לאחר קרבות קשים נגד צבא עיראק הצליחו פעילי דאעש להשתלט על חלקה הצפוני של העיר (אלג'זירה, 10 באפריל 2015). דאעש פרסם הודעה לפיה הוא ביצע ברמאדי התקפה נרחבת נגד המיליציות השיעיות באמצעות פעולות התאבדות. יצוין, כי עד לאחרונה העיר רמאדי, בירת מחוז אלאנבאר, והמרחב שמסביבה לא היו בשליטה מוחלטת של דאעש ובאזור בעיר ובמרחב הכפרי שלה נמשכו התכתשויות בין דאעש לבין צבא עיראק.

מחבלים מתאבדים של דאעש בעיר רמאדי. מימין: מחבל המכונה אבו טלחה אלשאמי. משמאל: מחבל המכונה אבו חמאד האוזבקי (סוכנות הידיעות של דאעש, 10 באפריל 2015).

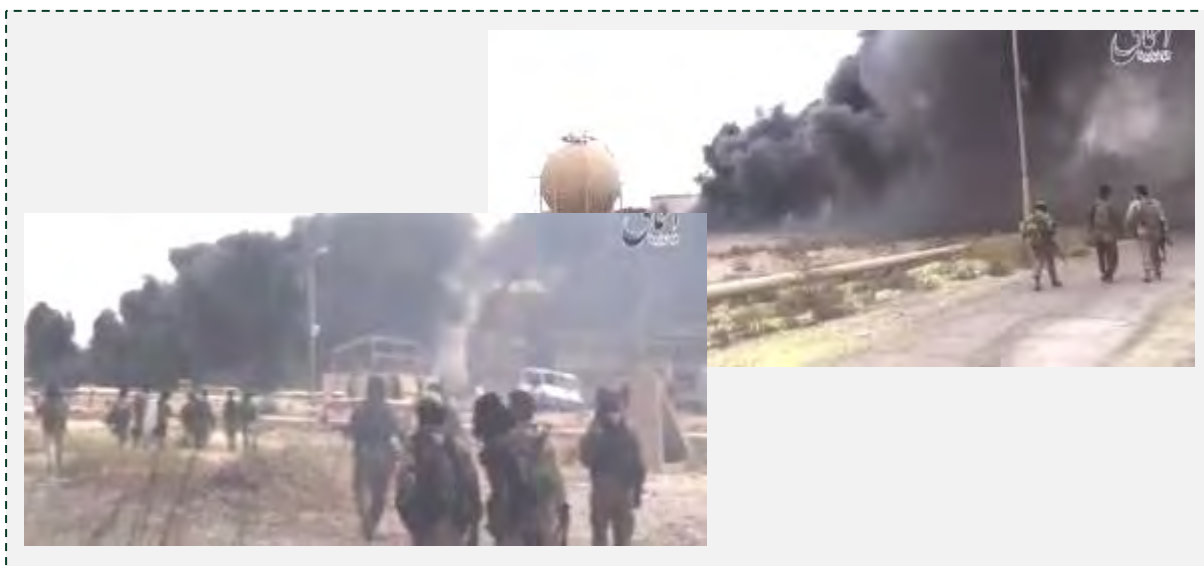

מימין: פיצוץ מכונית תופת בעיר רמאדי. משמאל: פעילי דאעש בעיר רמאדי (סוכנות הידיעות של דאעש, 10 באפריל 2015).

מחוז צלאח אלדין

■ בפרסום מטעם דאעש, החתום על ידי משרד ההסברה של מחוז צלאח אלדין, נמסר כי ב-11 באפריל 2015 תקף דאעש את מתחם בתי הזיקוק בביג'י במטרה להשתלט עליו. לדברי דאעש חלק מפעיליו נמצאים בשטח בתי הזיקוק והם שולטים עתה על כמה בניינים בו (פורום המזוהה עם דאעש, 11 באפריל 2015). פקידי ממשל עיראקיים הכחישו את הפרסום וטענו, כי לצבא עיראק מלוא השליטה על בתי הזיקוק (CNN, 12 באפריל 2015).

■ ב-12 באפריל 2015 פרסמה סוכנות הידיעות אעמאק (אחת מזרועות ההסברה של דאעש), סרטון בו נראים פעילי דאעש חמושים ברובי קלצ'ניקוב, מטולי RPG ורקטות בתוך שטח בתי הזיקוק בביג'י. בסרטון צוין כי הם מחזיקים בכמחצית משטח בתי הזיקוק (מתוך חשבון הטוויטר اعلامية زرقاوية@E_ZAR_KAW_E_A, 12 באפריל 2015).

פעילי דאעש בתוך בתי הזיקוק בביג'י (اعلامية زرقاوية@E_ZAR_KAW_E_A, 12 באפריל 2015)

אתר בתי הזיקוק של ביג'י נמצא במחצית הדרך בין מוצול לבגדאד. הוא כולל בתי הזיקוק בעלי יכולת ייצור 310,000 חביות ליום המספק דלקים לצפון עיראק ולעוד 11 מחוזות, כולל לעיר בגדאד. כמו כן מצויה באזור תחנת כוח המספקת חשמל לרוב צפון עיראק. בתי הזיקוק הללו היו אחראים במחצית הראשונה של 2014 ל-48% מכלל תזקיית הנפט במדינה (gulfnews.com, 14 בספטמבר 2014). למרות שפעילי דאעש הצליחו להשתלט על האזור כבר ביוני 2014 השליטה על בתי הזיקוק נותרה בידי ממשלת עיראק ודאעש ממשיך לנסות להשתלט על מתחם בתי הזיקוק. נראה, כי המתקפה האחרונה על מתחם בתי הזיקוק התבצעה בעקבות נפילת העיר תכרית, במגמה לנסות ולבלום את התקדמות הכוחות העיראקיים צפונה ולזכות בהישג בעל משמעות צבאית, כלכלית ותודעתית.

מחוז כרכוכ

■ זרוע ההסברה של דאעש במחוז כרכוכ פרסמה סרטון בו תועדה תקיפה של דאעש נגד מחנה של כוחות הפשמרגה הכורדיים במחוז. ההתקפה על מחנה הפשמרגה כלל ירי מאסיבי של פצצות מרגמה. בסרטון גם נראה אחד הפעילים של דאעש, אינדונזי במוצאו, קורא למוסלמים באינדונזיה בשפתם להגר למדינה האסלאמית (יוטיוב, 11 באפריל 2015).

מימין: התכנסות פעילי דאעש לפני היציאה להתקפה. מדובר בעשרות לוחמים, רבים מהם פעילים זרים, יתכן קווקאזים. משמאל: אחד הפעילים של דאעש, אינדונזי במוצאו, קורא למוסלמים באינדונזיה להגר למדינה האסלאמית (יוטיוב, 11 באפריל 2015).

מחוז נינא

■ ארגון דאעש ממשיך בהרס אתרים היסטוריים ופריטים ארכיאולוגיים נדירים מראשית הציביליזציה האנושית. לאחרונה פרסם דאעש קלטת וידאו המתעדת את הרס העיר האשורית תל נמרוד (כלח), שביצעו פעילי הארגון ב-6 במרץ 2015. בסרטון נראים פעילי הארגון הורסים פסלים ומצבות תוך שימוש בפטישים, פטישי אוויר, גרזנים וחביות חומרי נפץ. אנשי משרד העתיקות העיראקי אישרו, כי העתיקות, שנראו בסרטון הינן אוטנטיות. בסרטון אומר פעיל דאעש, כי אללה מסייע להם להרוס כל דבר, אשר שימש לעבודת אלילים בימי קדם. הוא הוסיף כי ארגונו יהרוס גם את כל הקברים שיעים (דיילי מייל, 12 באפריל 2015).

תמונות מסרטון, שהפיץ דאעש על הריסת שרידים היסטוריים בעיר העתיקה אלנמרוד (יטיוב, 12 באפריל 2015)

העיר נמרוד (כלח) נבנתה במאה ה-13 לפנה"ס על ידי שלמנאסר הראשון. העיר שרדה כאלף שנים שימשה כבירת אשור והייתה אחת הערים החשובות בעולם. בעיר נותרו שרידי ארמונות ומקדשים רבים. אין זו הפעם הראשונה בה משמיד ארגון דאעש אתרים היסטוריים ופריטים ארכיאולוגיים נדירים מראשית הציביליזציה האנושית. זאת, במסגרת תפיסתו, כי מדובר בתרבות כופרת של עובדי אלילים, כמו כן סוחר דאעש בעתיקות, באמצעות האינטרנט, למטרות רווחים כספיים (אלעראקיה, 16 במרץ 2015).

התנהלות המדינה האסלאמית

דאעש החל להנפיק תעודות זהות "חכמות"

■ בחשבונות טוויטר המזוהים עם דאעש פורסמו ב-11 באפריל 2015 ציורים לפיהם החל דאעש להנפיק בשטחי שליטתו תעודות זהות "חכמות" המכילות ציפיים למניעת זיופן (ابو محجن المهاجر , 11 באפריל 2015).

תעודות זהות "חכמות", שהחל דאעש להנפיק (ابو محجن المهاجر , 11 באפריל 2015).

מצרים וחצי האי סיני

המערכה המצרית נגד שלוחת דאעש בחצי האי-סיני

■ כוחות הביטחון המצריים מתקשים לדכא את מחוז סיני של ארגון דאעש, הממשיך לבצע רצף פיגועים נגד כוחות הביטחון המצריים בחצי האי סיני. להלן מספר אירועים מרכזיים, אשר על רובם קיבל אחריות מחוז סיני של ארגון דאעש:

- **ב-2 באפריל 2015** נורו רקטות RPG ואש מקלעים כבדה לעבר שתי עמדות של צבא מצרים באזור שיח' זויד (צפון סיני). כתוצאה מהירי נהרגו 32 בני אדם מהם 15 חיילים, 15 מחבלים ושני אזרחים (Ynet, 2 באפריל 2015).
- **ב-9 באפריל 2015** נהרגו שני חיילים מכוחות הביטחון המצריים ושלושה נפצעו לאחר שפעילי טרור פוצצו שריזנית במערב אלעריש (אליום אלסאבע, 9 באפריל 2015). ארגון מחוז סיני של דאעש קיבל אחריות על הפיגוע (חשבון הטוויטר הרשמי של הארגון, 9 באפריל 2015).
- **ב-10 באפריל 2015** פרסם ארגון מחוז סיני של דאעש סרטון בו נראים פעילי הארגון לוקחים בשבי חייל מצרי. החייל המצרי מסר, כי הוא אסיר של חיילי מחוז סיני, אשר פשטו ב-2 באפריל 2015 על עמדה של צבא מצרים. לטענת החייל הרגו פעילי מחוז סיני את החיילים ולקחו אותו בשבי וכן לקחו שני טנקים, שהיו במקום. החייל השבוי פנה בקריאה לחיילים המצריים לערוק מהצבא לשורות דאעש. בהמשך נראות תמונות בהן הוא מוצא להורג בירייה, יחד עם אדם נוסף, שראשו נערף (חשבון טוויטר [@Ab0ry_sr](https://twitter.com/Ab0ry_sr), 11 באפריל 2015).

מימין: החייל המצרי מוצא להורג בירי בידי פעיל דאעש. משמאל: פעיל דאעש לצד נגמ"ש מצרי, שנפל לידי דאעש (חשבון טוויטר [@Ab0ry_sr](https://twitter.com/Ab0ry_sr), 11 באפריל 2015).

- **ב-12 באפריל 2015** נפגע נגמ"ש של כוחות הביטחון המצריים בשיח' זויד כתוצאה מפיצוץ מטען חבלה, שהונח בכביש. כתוצאה מהפגיעה נהרגו קצין וחייל מצרי ושני חיילים נוספים

נפצעו. מחוז סיני של דאעש פרסם בחשבון הטוויטר הרשמי שלו ציוף בו קיבל אחריות על האירוע.

• **ב-12 באפריל 2015** התפוצצה מכונית תופת סמוך לפתח תחנת המשטרה באלעריש, שמונה בני אדם נהרגו ו-45 נפצעו. מחוז סיני של דאעש קיבל אחריות על האירוע (חשבון הטוויטר הרשמי של הארגון, 12 באפריל 2015). דובר משרד הפנים המצרי אמר במכונית התופת היו שני טונות של חומר נפץ מסוג TNT. לדעתו החומר יובא מחו"ל מכיוון שאי אפשר להשיגו במצרים (אצואת מצריה, 13 באפריל 2015).

הג'האד העולמי במדינות נוספות

תקיפת שגרירות זרות בלוב

■ ב-12 באפריל 2015 תקף חמוש את שגרירות דרום קוריאה בטריפולי, שבלוב. שני אנשי ביטחון מקומיים נהרגו ואיש ביטחון נוסף נפצע. יום למחרת התפוצץ מטען בשער שגרירות מרוקו בעיר. לא היו נפגעים. נגרם נזק קל. את האחריות לשני האירועים קיבלה קבוצה המזוהה עם דאעש בציוץ שהעלתה לדף הטוויטר שלה (www.nbcnews.com, 13 באפריל 2014)

תוניסיה

■ בסרטון, שהפיץ מוסד ההסברה של דאעש במחוז טריפולי שבלוב, נראה פעיל המכונה **אבו יחיא התוניסאי**, כשהוא פונה אל המוסלמים בתוניסיה וקורא להם להצטרף לג'האד ולדאעש. הוא גם איים על שליטי תוניסיה "העריצים" ומציין, כי פעילי דאעש יגיעו אליהם ויערפו את ראשיהם (פורום המזוהה עם דאעש, 8 באפריל 2015).

פעילות סיכול ומנע

ארה"ב

■ רשויות הביטחון בפילדלפיה עצרו את **קאונה תומס**, בת 30, המוכרת בכינויים Fatayat Al Khalifah ו-YoungLioness. זאת בחשד, שניסתה להעביר סיוע לדאעש ותכננה להצטרף לשורות הארגון. לטענת רשויות הביטחון פעיל בארגון הציע לה לקחת חלק בפעולת התאבדות והיא הביעה את הסכמתה לכך. הוא ערכה חיפושים באינטרנט על נתיבי הגעה לתורכיה, השיגה ויזה ורכשה כרטיס טיסה באמצעות האינטרנט (רויטרס, 4 באפריל 2015).

■ בשדה התעופה בשיקגו נעצר **ג'ושוע ריי ואן הפטן** (Joshua Ray Van Haften), בן 34, באשמה, כי הוא **ניסה לסייע לדאעש**. ואן הפטן היה במעצר בתורכיה מאז אוקטובר 2014 והוא נשלח חזרה לארה"ב. על פי ה-FBI הוא רצה לנסוע לסוריה דרך תורכיה כדי להצטרף לשורות דאעש. הוא יצא מארה"ב באוגוסט 2014. מכיוון שלא היה ברשותו כסף זנח אותו איש הקשר שלו בגבול סוריה. הוא שב לתורכיה שם נעצר (The Investigative Project on Terrorism, 9 באפריל 2015).

■ **ג'והן ט. בוקר ג'וניור**, אזרח אמריקאי בן 20 נעצר בארה"ב. הוא סיפר לסוכן FBI מסווה, כי בכונתו, יחד עם שני שותפים נוספים, לבצע פיגוע התאבדות באמצעות משאית תופת נגד חיילי ארה"ב במוצב פורט ריילי המשמש כמטה למחלקת חיל רגלים הפועלת בעיראק. כמו כן הוא הכין סרטון בו הוא נשבע אמונים לדאעש (סוכנות הידיעות הצרפתית, 10 באפריל 2015).

רוסיה

■ **גנרל Sergei Smirnov**, סגן ראש סוכנות המודיעין FSS הזהיר מפני ההשפעה הפוטנציאלית של דאעש בשטחה של רוסיה **בעיקר בקרב התושבים המוסלמים בצפון קוקז. על פי הערכתו כ-1,700 בעלי אזרחות רוסית הצטרפו לקבוצות ג'האדיסטיות להלחם בסוריה ובעיראק.** לדבריו יתכן, כי המדובר במספרים גבוהים עוד יותר. בנאום, שנשא נשיא רוסיה ולדימיר פוטין בפני בכירים בשירותי הביטחון הפדראליים אמר, כי מעקב אחר אזרחים רוסיים שעזבו את רוסיה להלחם בשורות דאעש צריך להיות אחת ממשימות המועדפות של שירותי המודיעין הרוסיים (www.aina.org, 11 באפריל 2015).

הערכת הגנרל Sergi Smirnov משקפת עליה משמעותית במספרם של המתנדבים בעלי האזרחות הרוסית, שהצטרפו ללחימה בסוריה ובעיראק (בשנת 2014 העריך מרכז המידע, כי בסוריה פועלים כ-200-250 רוסיים בעיקר ממוצא צ'צ'ני, חלקם מזוהים עם "האמירות הקווקזית", מסגרת קווקזית המקיימת קשרים עם אלקאעדה והג'האד העולמי). בקרב הפעילים השוהים בסוריה ובעיראק מצויים כאלו, שהשתתפו במרד נגד רוסיה בשנות התשעים של המאה הקודמת, בעלי מוטיבציה גבוהה וניסיון קרבי. על רקע זה כמה מהם אף הגיעו לדרגות פיקוד בכירות בקרב הארגונים הג'האדיסטים וכמה מפקדים בכירים אף נהרגו בקרבות.

מרוקו

■ לדברי שר הפנים של מרוקו **נחשף תא של שישה פעילי דאעש**, שתכנן לבצע תקיפות במרוקו ובהולנד. התא פעל סמוך לעיר נדור (Nador) הממוקמת בצפון המדינה. מחקירת פעילי התא עלה, כי חברי התא קיימו פגישות חשאיות ערכו אימונים סמי-צבאיים באחד היערות סמוך לעיר. אחד מחברי החוליה מתגורר בהולנד. על פי מומחי ביטחון במרוקו מאות לוחמים ממדינות המערב נוטלים חלק בלחימה לצד ארגוני הג'האד בסוריה ובעיראק. כמה מהם שבו לבתיהם כדי להקים חוליות במדינות האם שלהם (רויטרס, 13 באפריל 2015).

ספרד

■ **בקטלוניה שבספרד נעצרה חוליה המונה 11 פעילים, ביניהם אישה ונער בן 17 החשודים בקשרים עם דאעש.** חברי החוליה תכננו לבצע מספר פעולות טרור **ביניהן תקיפת חנויות יהודיות ומבני ציבור, וחטיפת מנהל סניף בנק עבור כופר.** כמו כן התכוונו חברי החוליה לשדר סרטון בסגנון דאעש, המציג בן ערובה ספרדי לבוש כתום ואת עריפת ראשו (סוכנות הידיעות הצרפתית, 10 באפריל 2015).

תורכיה

■ בהמשך למאמצי תורכיה לחסום את זרם המתנדבים הזרים המגיעים מתחומה לסוריה, התבטא שר החוץ התורכי, כי מאז הידקה תורכיה את הפיקוח שלה בינואר 2015, היא **אסרה כניסה לתחומה של לפחות 12,500 חשודים כלוחמים זרים**. כמו כן **גירשה תורכיה עוד 1,200 אנשים** והוסיפה כ- 5,000 איש לרשימה השחורה שלה. לדבריו רוב המידע אודות העצורים מקורו בשירותי המודיעין התורכיים ולא ממדינות אחרות (הורייט, 13 באפריל 2015).

פלסטינים וערביי ישראל

פלסטיני תושב מזרח ירושלים, שהתגייס לדאעש

■ **ב-1 במרץ 2015** עצרו כוחות הביטחון הישראליים את **ח'ליל עאדל ח'ליל ח'ליל**, יליד 1990, תושב א-טור במזרח ירושלים, **שיצא לסוריה כדי להצטרף לשורות דאעש**. העצור הינו בעל תעודת זהות ישראלית, לדבריו לאחר, שהוא וחברו, **מחמד סאמי עבד אלעזיזי אבו סנינה**, צפו בסרטונים של דאעש באינטרנט, הם החליטו באוגוסט 2014 לצאת לסוריה ולהצטרף לשורות הארגון.

■ **בחודש ינואר 2015** הוא אמר לחבריו, משפחתו ומקום עבודתו, כי ברצונו לקחת חופשה לכמה שבועות כדי לעלות לרגל למכה. בפועל הוא רכש, יחד עם חברו, **כרטיס טיסה בכיוון אחד** ליוון ומשם טס לאיסטנבול. בתורכיה יצרו השנים קשר עם פעיל דאעש באמצעות האינטרנט. אותו פעיל הנחה אותם להגיע **לדירת מסתור בעיר אורפה**, שבדרום תורכיה, סמוך לגבול הסורי. בדירה זו חברו למתגייסים נוספים מרחבי העולם כולל שני ערבים ישראליים. הם חולקו לחוליות בנות 4-5 איש כל אחת והוברחו לסוריה על ידי מבריחים תורכיים הפועלים בשירות דאעש. לאחר מספר שבועות שב ח'ליל לישראל ונעצר לחקירה (אתר שירות הביטחון הכללי, 1 באפריל 2015).

חקירתו של העצור שופכת אור על דרכי התגייסות פעילים זרים לשורות דאעש והגעתם לסוריה. שיטות הפעולה עליהם מסר ח'ליל עאדל ח'ליל **תואמות במידה רבה את ההוראות, שניתנו למתגייסים בחוברת בשפה האנגלית, שכותרתה: "הגירה למדינה האסלאמית, 2015"**. בחוברת שלל עצות והמלצות אופרטיביות בכל מה שקשור לדרכי ההגעה המועדפות ממדינות אירופה לתורכיה, ומשם לסוריה (כולל מפות מפורטות של מעברי הגבול, שבין תורכיה לסוריה). ההמלצות עוסקות בדרכי ההתנהגות מול השלטונות התורכיים בשדות התעופה ובמעברי הגבול היבשתיים והן יורדות לפרטים כגון מה כדאי לארוז ולהביא. ברקע ההמלצות הללו עומדים להערכתנו הגברת צעדי הביטחון והמנע מצידן של מדינות מערב אירופה ותורכיה בתקופה האחרונה².

² להרחבה ראו פרסום מרכז המידע מ-22 במרץ 2015: "המלצות ביטחוניות מעודכנות, שהוציא דאעש לפעילים המגיעים לסוריה, נועדו לתת מענה לניסיונות מדינות אירופה ותורכיה לבלום את התופעה. עם זאת זרם הפעילים הזרים המצטרפים לשורות דאעש עודנו נמשך"

ערבי ישראלי נהרג בקרבות בעיראק

■ ערבי ישראלי תושב הצפון כבן 30 נהרג בקרב בעיראק בשעה שנלחם בשורות דאעש. הצעיר, שבני משפחתו סירבו למסור את שמו, הצטרף לפני כשנתיים לארגון דאעש. המשפחה קיבלה את ההודעה מערבים ישראליים נוספים הנמצאים בעיראק (Ynet, 9 באפריל 2015).

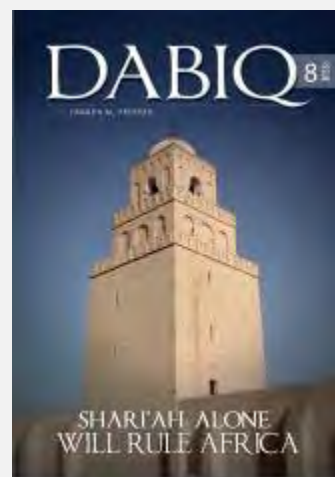
המערכה התודעתית, שמנהל לדאעש

פרסום גיליון נוסף של ביטאון דאעש

■ ארגון דאעש פרסם ב-1 באפריל 2015 את הגיליון השמיני של **דאביק**, ביטאון דאעש המופץ באינטרנט באנגלית המיועד לתומכי הארגון במערב. בביטאון שורת כתבות המתארות את מגמת **העמקת פעילות הארגון באפריקה** ביניהן כתבה על שבועת האמונים של ארגון בוקו חראם לדאעש. כמו כן פורסמה כתבה **המעודדת הגעת לוחמים זרים ללוב וראיון עם פעיל תוניסאי**. בכתבה ששנכתבה על ידי העיתונאי הבריטי החטוף קנטלי, הוא הזהיר מפני **פיגועים נוספים שיבוצעו בעתיד נגד מדינות מערביות**. כמו כן מושמעת בגיליון ביקורת נגד ג'בהת אלנצרה על שהארגון מאמץ אידיאולוגיה בעלת מאפיינים לאומיים סוריים ומשתף פעולה ארגוני המורדים הסוריים.

פורמט חדשות חדש ברדיו דאעש

■ ארגון דאעש הוציא פורמט חדש של **סיכומי חדשות ברשת הרדיו שלו אלביאן בשפות ערבית, רוסית ואנגלית**. מהדורת החדשות הראשונה כללה עדכונים בכל הנוגע לעיראק, לסוריה וללוב כולל דבר מותו של מפקד הארגון במחנה הפליטים אלירמוכ, פיגוע התאבדות בעיראק פעילות צבאית של הארגון בלוב ועוד (דיילי טרלגרף, 7 באפריל 2015).

מימין: גיליון מס' 8 של הביטאון דביק, שיצא באפריל 2015. מימין: לוגו של אלביאן רשת הרדיו של דאעש

עידוד נערים צעירים להקריב חייהם למען דאעש כמחבלים מתאבדים

■ ב-11 באפריל 2015 פרסמה זרוע ההסברה של דאעש במחוז אלאלרקה סרטון, שבו נראה פעיל הארגון מרצה בפני נערים צעירים לבושי מדים אודות "הצלבנים" הפועלים נגד בני העדה הסונית (קרי, הנוצרים, הקואליציה בראשות ארה"ב). הדובר ציין, כי למדינה האסלאמית מחוזות במקומות רבים באפריקה ובאסיה, ובעזרת אללה יהיו לה בקרוב גם באירופה: "ברשות אללה נחזיר [לחיק האסלאם] את אנדלוסיה [ספרד של היום]". הדובר אמר לנערים, כי מי מהם שיהיה מחבל מתאבד נגד "הצלבנים" יזכה להיות נאמן לדרכו של אללה ואף יראה את אללה בגן העדן. הוא קרא לנערים להישבע אמונים למוות. בעקבות דבריו קמו הנערים וקראו "נשבעים אמונים למוות!" (זרוע ההסברה של דאעש במחוז אלאלרקה, כפי שהופיע ביוטיוב, 11 באפריל 2015).

מטיף מטעם דאעש מעודד נערים להקריב עצמם למען דאעש כמחבלים מתאבדים (זרוע ההסברה של דאעש במחוז אלאלרקה, יוטיוב, 11 באפריל 2015).